

MATERIALS

OF THE XII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

FUNDAMENTAL AND APPLIED SCIENCE - 2016

OCTOBER 30 - NOVEMBER 7, 2016

VOLUME 11

HISTORY

POLITICAL SCIENCE

PUBLIC ADMINISTRATION

SHEFFIELD

SCIENCE AND EDUCATION LTD

2016

SCIENCE AND EDUCATION LTD

Registered in ENGLAND & WALES

Registered Number: 08878342

OFFICE 1, VELOCITY TOWER, 10 ST. MARY'S GATE, SHEFFIELD, S
YORKSHIRE, ENGLAND, S1 4LR

Materials of the XII International scientific and practical
conference Fundamental and applied science - 2016 .

Volume 11. History. Political science. Public administration Sheffield. Science
and education LTD - 48 ctp.

Editor: Michael Wilson

Manager: William Jones

Technical worker: Daniel Brown

Materials of the XII International scientific and practical conference,
«Fundamental and applied science 2016», October 30 - November 7, 2016
on History. Political science. Public administration

For students, research workers.

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors, 2016

© SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2016

Regional political processes

Феклистов М.В. МОТИВАТОРЫ РАСШИРЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ.....	27
Залесский Б.Л. БЕЛАРУСЬ - ГЕРМАНИЯ: ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ГОРОДОВ-ПОБРАТИМОВ	30
Суховецкий О.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	34

PUBLIC ADMINISTRATION

Modern control technology

Бубеева М.Д. НЕМІС БАСПАСӨЗІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАН ТАҚЫРЫБЫНЫҢ КӨРІНІСІ	37
Аршава І.О. ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ АНТИЦИПАЦІЇ НОТАРІУСА.....	41
CONTENTS	45

HISTORY

National history

Ермолаева С.Д., Данилова А.И.

*ГБОУ Российская гимназия при Государственном Русском музее
Центрального района Санкт-Петербурга, Россия*

СТОЛИЦЫ СТРАН УЧАСТНИЦ АНТИГИТЛЕРОВСКОЙ КОАЛИЦИИ В ГОДЫ ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ

Вторая мировая война является самым крупным вооруженным конфликтом в истории человеческой цивилизации, миллионы погибших солдат и мирных жителей – таков результат самой крупной мировой бойни развязанной национал-социалистической Германией и её сателлитами. На защиту мира и благоденствия стали государства антигитлеровской коалиции - государства, выступившие против Германии и её союзников. Формирование антигитлеровской коалиции происходило практически на протяжении всего периода Второй мировой войны. Страны-участники антигитлеровской коалиции смогли выстоять в борьбе с нацизмом и одержать победу.

Рассмотрим цену, которую заплатили столицы ряда государств за участие в антигитлеровской коалиции.

Основную тяжесть в борьбе с фашизмом вынесли СССР, Великобритания, США, Франция.

Соответственно рассмотрим последствия для столиц стран основных участниц антигитлеровской коалиции во второй мировой войне.

Начнем анализ с даты вступления в войну стран:

Великобритания – 1 сентября 1939 года;

Франция – 1 сентября 1939 года;

СССР – 22 июня 1941 года;

США – 7 декабря 1941 года.

Исследуя научные материалы о ходе военных действий в годы второй мировой относительно столиц стран-участниц антигитлеровской коалиции авторы, составили следующую таблицу.

Таблица №1

№№	Столица	Численность населения по состоянию на 01.09.1939 г.	Кол-во авиационных налетов	Количество жертв
1	Лондон	8, 6 млн. человек	71	30000 чел. убито
2	Париж	2,9 млн. человек	4	1000 чел. убито
3	Москва	4,5 млн. человек	141	2196 чел. убито
4	Вашингтон	663 тыс. чел.	нет	нет

Полученные данные позволяют осуществить определенный анализ действий немецкого верховного командования относительно политических центров своих противников.

Так, Лондон подвергся массированному авиационному ударом весной 1940 года и ракетно-бомбовым ударам 1944 году. Задача данных авиационно-ракетных ударов по крупнейшему городу Западной Европы было принудить правительство Великобритании к заключению мирного договора с Германией.

Париж в зону боевых действий в годы Второй мировой войны не попал. Так как вследствие военного поражения понесенного британско-французскими войсками в мае 1940 года, он 10 июня 1940 был объявлен «открытым городом», откуда были выведены все французские воинские формирования. Авиационные удары по Парижу наносились самолётами 8-й воздушной армии США в 1942-1943 годах, с целью уничтожения важных промышленных предприятий выполнявших оборонные заказы Германии, что и привело в итоге к жертвам среди парижан.

Москва подвергалась авиационным ударам люфтваффе на протяжении 1941-1942 годов, когда немецкое верховное главнокомандование имело перед собой цель нанести максимальные разрушения городу как крупному промышленному и политическому центру. В Москве были: заводы всех типов, армия, правительство СССР, и были все дороги, от Тулы до Иркутска. Город представлял собой важное значение в ходе войны с обеих сторон.

Вашингтон как цель авиационных ударов Германией никогда не рассматривался в виду его удаленности.

CONTENTS

HISTORY

National history

Ермолаева С.Д., Данилова А.И. СТОЛИЦЫ СТРАН УЧАСТНИЦ АНТИГИТЛЕРОВСКОЙ КОАЛИЦИИ В ГОДЫ ВТОРОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ 3

General history

Spirkina O.O. TO THE HISTORY OF DACHOWSKI PALACE IN THE CENTRE OF UKRAINE 6

Джумалиева Л.Т. PROBLEMS AND PROSPECTS OF CONTINUING PROFESSIONAL EDUCATION 9

Аманжолова Д.А. СОЦИАЛЬНЫЕ ФУНКЦИИ МЕЧЕТЕЙ В КАЗАХСКОЙ СТЕПИ 2 ПОЛОВИНЫ 19ВЕКА. 13

Гаврыш О. В. КОЛЫБЕЛЬНЫЕ ПЕСНИ КАК ЧАСТЬ КУЛЬТУРЫ СОВЕТСКОГО ПОСЛЕВОЕННОГО ДЕТСТВА 20

POLITICAL SCIENCE

Modern selective technologies

Пятін В.І. СПЕЦИФІКА ВИБОРІВ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ 23

Проблему особистісного смислу своєї професійної діяльності нотаріус вирішує залежно від того, як він вписує свій професійний шлях у загальний контекст свого життєвого шляху як суб'єкта життєтворчої активності. Індивідуальна життєтворчість та професійна діяльність особистості тісно пов'язані з суспільним контекстом. Більше того, антиципувати тенденції розвитку суспільства, а особливо його правової системи, нотаріусу потрібно не лише у власних інтересах, але й виходячи з інтересів клієнтів, прогнозуючи, які наслідки може мати даний правочин на тлі змінених суспільних умов.

Як бачимо, професійна антиципація нотаріуса є досить складним і багатоаспектним явищем, яке потребує поглибленого психологічного аналізу з визначення глибинної природи цього феномену. При цьому професійна антиципація нотаріуса в контексті розмежування психічних функцій на натуральні й вищі, належить, безперечно, до вищих форм антиципування.

Література

1. Аршава І. О. Психологічна структура професійної антиципації нотаріуса / І. О. Аршава // Проблеми сучасної психології : зб. наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка, Ін-ту психол. ім. Г. С. Костюка НАПН України / за ред. С. Д. Максименка, Л. А. Онуфрієвої. – Вип. 18. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2012. – С. 14–23.
2. Аршава І.О., Баштанник В.В. Соціально-психологічні та політико-правові засади державного управління нотаріальною діяльністю: Монографія / І.О. Аршава, В.В. Баштанник. – Д. : ДНУ ім. О.Гончара, 2014. – 300 с.
3. Котик Е. Психология конфликта и нотариальная деятельность / Е. Котик // МЕН. – 2005. – № 2 (10). – С. 79–97.
4. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. / А. Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1975. – 304 с.

Рассматривая действия немецкого верховного главнокомандования относительно столиц своих врагов нельзя обойти и действия собственно правительств стран-антигитлеровской коалиции по защите своих столиц.

Правительства Великобритании и СССР предпринимали титанические усилия по защите столиц от вражеских авиационных ударов. Но каждое правительство по собственному решало возникающие проблемы. Военно-воздушные силы Великобритании в ходе «Битвы за Британию» делали упор на защиту важных промышленных предприятий и морских портов от авиационных налетов противника, и вступали в воздушные сражения с асами люфтваффе, над собственно территорией Великобритании позволяя немецким бомбардировщикам пролететь Ла-Манш.

Советское Верховное Главнокомандование в отличие об британского ставило задачу своим военно-воздушным силам и войскам противовоздушной обороны вести боевые действия не щадя своих сил и предпринимало комплексные меры в целях снижения интенсивности вражеских авиационных налетов на столицу СССР, начиная от превентивных ударов по вражеским авиационным узлам, постоянного увеличения числа истребительной авиации до массового строительства бомбоубежищ для горожан с целью минимизировать количество жертв от вражеских бомбардировок, что в конечном итоге привело к отказу немецких ВВС наносить удары по Москве в виду крупных собственных потерь.

Правительство Франции как было сказано выше, решило вопрос защиты Парижа от ведения военных действия путем объявления его «открытым городом», вследствие чего немецкие ВВС его не бомбили. Но это не спасло город от нанесения авиационных ударов со стороны стран антигитлеровской коалиции.

Исходя из вышеизложенного, можно констатировать, что из столиц ведущих стран антигитлеровской коалиции наибольшее количество жертв было в Лондоне. И только благодаря своевременным мерам принятым Правительством СССР Москве удалось избежать крупных человеческих жертв. Опыт организации противовоздушной обороны Москвы в последующие военные годы широко применялся и для защиты остальных населенных пунктов СССР.

Литература:

1. Гусев А. В. Местная противоздушная оборона Москвы в первом периоде Великой Отечественной войны. Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: История. Политология. Выпуск № 7 (102);
2. Румпф Г. Воздушная война в Германии. В кн.: Итоги второй мировой войны. М.: Издательство иностранной литературы, 1957. Стр. 215-238.;
3. Eddy Florentin. Quand les Alliés bombardaient la France – 1940-1945. Paris, Perrin, (ISBN 978-2-262-01210-6).

General history

Candidate of Historical Sciences Spirkina O.O.

Cherkasy Institute of Fire Safety Named After Chornobyl Heroes of National University of Civil Protection of Ukraine, Ukraine

TO THE HISTORY OF DACHOWSKI PALACE

IN THE CENTRE OF UKRAINE

In the 19th century Dachowski Palace was recognized as the most beautiful and interesting Polish palace in the centre of Ukraine.

In 1801 (other sources give 1772) villages of Leskove and Kheilove (now Petrivka of Monastyrshche region) Polish noblemen Dachowski bought.

In 1950s Kazimir and Karl Dachowski built a new luxurious palace in the village of Leskove not far from Monastyrshche (now of Cherkasy region). As the brothers were real Anglomans their Palace was built in Gothic style [1]. The name of the first architect is unknown but the money for its construction was given by their mother G. Grushetska [2].

Then there was a legend that the Dachowskis were envious of the Pototrskis because of "Sofievka" in Uman.

виокремлюються чотири групи: засвідчення безспірного права; засвідчення істинності фактів; надання документам юридичної сили; засвідчення доказовості правочина. Щодо конкретного переліку нотаріальних дій, то він чітко є окресленим у Законі про нотаріат та Інструкції міністерства юстиції України [2, 3].

Оперуючи поняттям "нотаріальна дія", можна виокремити наступні рівні професійної антиципації нотаріуса: субнотаріально-дійовий рівень антиципації; рівень одично-нотаріальних дій, або нотаріально-дійовий рівень професійного антиципування нотаріуса; рівень нотаріальної діяльності як системи нотаріальних дій нотаріуса впродовж його майбутньої професійної кар'єри; рівень життєдіяльності нотаріуса в цілому з інтеграцією професійного шляху в його життєвий шлях як особистості; рівень функціонування й розвитку нотаріату як складової правової системи та соціального інституту суспільства [1,2].

Однак, беручи за основу виокремлення рівнів поняття "нотаріальна дії" та "нотаріальна діяльність", усталені в контексті нотаріального права, слід їх співвіднести з поняттям "дія" та "діяльність" в психології. Під дією, згідно з теорією діяльності О.М. Леонт'єва, розуміється відтинок людської активності, підпорядкований одній і тій же свідомій меті, яка може або безпосередньо здовольняти певну потребу суб'єкта, і тоді такого роду дія набирає форми діяльності, або ж бути проміжним етапом реалізації потреби. Сама дія, в свою чергу, може бути складною у тому сенсі, що включає в себе дії меншого масштабу, мета яких підпорядковується меті даної дії, і елементарними діями, які вже далі не містять підпорядкованих дій як поведінкових одиниць, націлених на усвідомлену мету [4].

З огляду на сказане вище, слід розмежовувати поняття "нотаріальна дія" і "дія нотаріуса", надаючи останньому ширшого змісту ніж першому. Тому, говорячи про субнотаріально-дійовий рівень професійної антиципації нотаріуса, ми будемо розуміти функціонування антиципації в структурі саме нотаріальної дії, а не просто дії нотаріуса. Дії нотаріуса в статусі реалізації нотаріальної дії можуть бути дуже різноманітними і торкатися як перцептивної та інтелектуальної активності, спрямованої на вивчення, редагування або створення документа, стосовно якого буде потім прийматися рішення щодо можливості його нотаріального посвідчення, так і комунікації з клієнтом та іншими особами задіяними в контексті даної нотаріальної дії [1].

діяльності, що створює основу для вирішення питань без їх судового розгляду шляхом оформлення правового документа від імені держави, надаючи йому юридичної сили, рівної за юридичною значущістю судовому документу.

Окрім того, нотаріальна діяльність сприяє захисту прав громадян та юридичних осіб і на стадії судового розгляду, коли повернення до правосуддя уникнути не вдалося. В даному випадку дії нотаріуса направлені на сприяння повному і всебічному дослідженню обставин справи, оптимізуючи процес доведення, полегшуючи і спрощуючи діяльність правосуддя. Здійснюючи сприяння в справі розв'язання правових конфліктів, нотаріуси з одного боку, забезпечують докази, необхідні у разі виникнення справи в судах або адміністративних органах, а з другого створюють передумови для видачі судом наказу та забезпечують формування несуперечливої і повної доказової бази для дозволу справи (через офіційний характер нотаріальних актів і шляхом участі в справі як свідків і третіх осіб).

Описаний вище характер нотаріальної діяльності, що задається їй з боку суспільства і держави зумовлює те, що "діяльність нотаріуса, насамперед, спрямована на майбутнє", що зумовлює наявність у нотаріуса високого рівня антиципаційної спроможності. Проте, сказане зовсім не означає, що такі модуси часу, як минуле та теперішнє не грають важливої ролі. Кожна нотаріальна дія та нотаріальна діяльність розгортається у часовому континуумі "минуле – теперішнє – майбутнє". Тому в зазначеному аспекті можна виокремити три різновиди здатностей у структурі загальної професійної здатності до нотаріальної діяльності, які зорієнтовані на роботу з кожним зі згаданих вище часових модусів: здатність до професійної ретроспекції, професійної презенсспекції та професійної антиципації [2].

Нотаріальна дія – це окрема дія нотаріуса, яка визначається окремим змістом і є складовою частиною більш високого рівня, який описується поняттями нотаріального провадження. Нотаріальним провадженням є сукупність послідовно вчинюваних нотаріусом дій, що мають юридичне значення, з метою надання їм юридичної вірогідності (достовірності). Третій ієрархічний рівень організації нотаріальної діяльності є нотаріальний процес, який структурується як сукупність вчинюваних нотаріальних проваджень або нотаріальних дій, якщо за однією заявою вчиняється одне провадження, та нотаріальних правовідносин, які виникають під час його вчинення. При цьому нотаріальним правом окреслюється коло нотаріальних дій, серед яких

Later Tadeus Dachowski was engaged in reconstruction of the Palace and making an English landscape garden. The Polish architect Tsechanovski helped him to work out a new design of the Palace complex with the series of gardens [3]. It is known that the last reconstruction of the building was made in 1890.

The interior environment of the Palace was sophisticated, luxurious and rich. For example, a separate room was used for the collection of ancient fabric which Tadeus's wife Maria Volodkovych-Romanovska inherited. Besides, she had a big collection of antiques, Renaissance furniture and marvelous pictures. In general, on the first and third floors there were 8 large halls for games, balls and parties. On the second floor there were 9 large halls and a bathroom. In front of the grand entrance there were concrete vases for flowers and next to it there was a building for servants.

The Palace was built with bricks of the domestic manufacture of Dachowski Estate. Nowadays, it is possible to see the bricks with the marking "TD" – "Tadeus Dachowski".

Tadeus Dachowski was considered to be a strange man but a real gentleman. He was a sober person and wanted his peasants to be sober too. That is why at the beginning of the 20th century he opened a teahouse instead of a pub in the village where tea, cookies and candies were sold instead of horilka and voblas (dried salty roach). Besides, Tadeus planned to build a porcelain factory there and dreamt about the combination of lakes. In 1912 he surprised his peasants with an automobile he bought abroad.

During the February revolution Tadeus was abroad at the competitions in Vienna. In 1918 his Palace was robbed by the local peasants. But he did not punish them, on the contrary he gave an award to those who returned his property.

For the last time Tadeus was in his Palace in 1920.

In the Soviet period first there was a Culture House in Dachowski Palace, then in 1934 a pioneer camp was opened there. In 1940s there was an insane asylum. In 1970s Dachowski Palace was reorganized into a storehouse for medical supplies. A high brick wall was put around it and its park. From 1992 till 2007 this fabulous Palace was a military facility.

Nowadays the Palace is put onto Leskove Village Council's books but the military base sabotages this decision and does not take back the territory.

Till now the access to the Palace is limited. The condition of one of the most beautiful palaces in the centre of Ukraine is terrible. There is a long crack in the

highest tower of the building, the roof needs to be repaired, the concrete floors collapsed. The balustrade is covered by a thick carpet of plants [4].

Thus, in the centre of Ukraine in Cherkasy region there are a great number of little known and forgotten pearls of historical and architectural heritage of Ukraine which need to be researched and returned from the nonexistence. We hope that soon Dachowski Palace will become one of the tourist objects of Cherkasy region and a real finding for those who investigate palaces, castles and parks.

References

1. Нариси історії Шевченкового краю [Текст] : У 3 т. / редакційна колегія : М. І. Бушин [головний редактор] [та ін.]. – Черкаси : видавець Гордієнко Є. І., 2014. – Книга 1. З найдавніших часів до 1861 р. – 2014. – 375 с.
2. Пустиннікова І. Леськове : заборонена зона [Електронний ресурс] / Ірина Пустиннікова // Фармація [Сайт]. – Режим доступу : http://www.aptekagal.com.ua/show_article.php?year=2008&month=8&num=15.
3. Маленков Р. Шістдесят сім зупинок Черкащини : путівник [Текст] / Роман Маленков. – К. : Грані-Т, 2010. – 112 с.
4. Падецький К. Монастирищенський замок-привид військові ховають від очей журналістів [Текст] / Костянтин Падецький // Прес-Центр. – 2006. – 27 вересня.

Аршава І.О.

канд.наук з держ. управління

Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара

ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦИФІКА ПРОФЕСІЙНОЇ АНТИЦИПАЦІЇ НОТАРІУСА

Високий рівень антиципаційної спроможності у сфері своєї професійної діяльності є однією з найважливіших складових професіоналізму будь-якого фахівця і нотаріуса зокрема. І все ж серед великого розмаїття професій є такі, де розвиток антиципаційних функцій набуває особливо гострої актуальності. Як зазначає нотаріус з багаторічним стажем роботи О. Котик: “ Із всіх юридичних професій тільки професія нотаріуса є нічим іншим, як моделюванням майбутнього. Ця професія змушує юриста мислити наперед, з точністю до 99 % передбачати поведінку сторін упродовж 3-25 років і складати засвідчувальний документ, підтверджуючи при цьому, що відносини сторін безспірні, мають договірний характер і відображають добру волю кожного з учасників угоди (правочинна)” [1, 3].

Однак, попри особливо гостру актуальність дослідження професійної антиципації нотаріуса, вона, на відміну від інших різновидів професійної антиципації, ще не стала предметом детального наукового психологічного аналізу. Тому існує вкрай нагальна потреба, спираючись на досить численні загальнопсихологічні дослідження антиципації, та наукові розвідки в сфері нотаріату, з'ясувати загальнопсихологічне та специфічне в функціонуванні антиципаційних процесів в структурі нотаріальної діяльності [2].

Аналіз професійної антиципації нотаріусів доцільно розпочати з виокремлення сутності зазначеної діяльності, яке визначається правовою системою сучасної України. Згідно чинного законодавства, сутність та функціональне призначення нотаріальної діяльності полягає в захисті прав та законних інтересів фізичних і юридичних осіб шляхом фіксації й посвідчення їх безспірності, надання суб'єктивним правам публічної сили та офіційного визнання від імені держави. При цьому в контексті правової системи держави нотаріат виконує місію превентивного правосуддя, яка полягає в здійсненні

1. А.Б. Ахметжан. Двусторонние экономические отношения между Республикой Казахстан и ФРГ на современном этапе // G-Global.
2. Б.М. Балаубаева. Қазақстан Республикасы мен Германия Федеративтік Республикасы арасындағы білім беру саласындағы ынтымақтастық // DEUTSCHLAND - ZENTRAL ASIEN: AKTUELLE FRAGEN DER AUßENPOLITIK UND INTERNATIONALE BEZIEHUNGEN. – 216.
3. Н.Б. Онжанов Казахстанско-германские отношения на современном этапе // Государственное управление и государственная служба, № 2, 2013, б. 67-69
4. <http://deutsche-allgemeine-zeitung.de/de/content/blogcategory/41/77/>
5. <http://www.kasachstan.diplo.de/>
6. <http://www.dw.com/en/top-stories/world/s-1429>
[ideo&sort=relevanz, http://www.faz.net/](http://www.faz.net/)

Ph.D. Djumalieva L.T

Kazakh Agro-Technical University named after S. Seifullin

PROBLEMS AND PROSPECTS OF CONTINUING PROFESSIONAL EDUCATION

The development of science and education is a key indicator of the level of civilization of any country. One important factor of Kazakhstan's education system is currently the integration of higher education in the world educational space. It occupies a special place in the development of science education, the formation of a common culture, modernization of production and development of new technologies. In this area, the globalization process determines the number of mandatory tasks, such as training of highly qualified professionals, according to the economic, social, political and cultural demands of society, the organization of effective work of educational institutions in order to improve the quality of education.

A solid foundation for the reform of the education system of Kazakhstan and increase its competitiveness was the receipt of state sovereignty. With each passing day strengthens the country's position in the world rating system of education systems. A particularly important step was the accession of Kazakhstan to the Bologna process aimed at the quality of the country's integration into the world educational process. The main activities for the implementation of Dana problems are reflected in documents such as the State Program for Development of Education of the Republic of Kazakhstan for 2005-2010 and the State Program for Development of Education of the Republic of Kazakhstan for 2011-2020.

The main aim of the Bologna Declaration - the creation of a common space of higher education and to ensure the equivalence of documents on education in the countries that have joined the process. Joining the Bologna process opens up new opportunities for higher education, as the organization of foreign scientific training, provision of academic mobility of teachers and students, and others. Currently, the implementation of the goals are organized activities in the following areas: the introduction of credit technology, the expansion of interstate relations to improve the

quality of education, the implementation of the social orientation of higher education, access to education [1].

Great opportunities for the implementation of the new educational model in the modern era is the development of new information technologies. Of particular importance in the preparation of students of history is providing technical programs, the introduction of new Internet technology. According to the functional features of training facilities are divided into technical communication and technical means of control of knowledge. The development of new information technologies, in accordance with the requirements of the time, have a beneficial effect on the formation of the younger generation outlook and expands opportunities for professional growth. Informatization of education, according to the socio-economic transformation, it was noted in the President's message, as one of the most promising ways of development of the country.

Accelerate the development of scientific and technological progress in order to meet the social demand for education is aimed at addressing problems such as improving the quality of education through the effective use of computer equipment, Internet capabilities, network, electronic textbooks. The main focus of information in the XXI century is the transition to a new educational strategy based on high technology of social development, ie, the transition of existing education systems for information and communication education. Informatization of education - a process aimed at improving the quality of education, improvement of technologies of a national system of education of the country. The main aim of informatization of the education system at the present stage - the effective and full participation of students, according to the requirements of the times, social and consumer and professional activities of social life [2].

The future of the country is directly related to proper upbringing of the younger generation. Currently, one of the tasks of a civilized society is the education and training of young people, according to international standards, the development of spiritual wealth and personal culture, thinking capacity, professional competence and professional qualities. The younger generation instilling love for the fatherland, an exemplary model of patriotism are the Nazarbayev Intellectual Schools.

The head of state is not the first year raises issues to improve the quality of national education, human resource. Initially, this objective was identified in the Development Strategy of Kazakhstan until 2030. Particularly inspired pedagogical and scientific intellectuals of the country demands the Head of State on the formation

екі ел арасындағы журналисттердің өзара тәжірибе алмасуына көп септігін тигізуде.

Deutsche Allgemeine Zeitung мемлекет аумағында тарыдай шашылған неміс ұлтының өзара қарым-қатынасының сақталуына септігі мол. Әсіресе қазіргі таңда басылым ГФР мен Германия тұрғындарына, мәдениетіне қызығушылық танытып отырған қазақ қоғамына байланыс орнату үшін жаңа деңгейде мүмкіншіліктер тудыруда [4].

Зерттеу тақырыбына орай, Германиядағы неміс баспасөзіне шолу жасайтын болсақ, Қазақстан жайлы ақпараттардың басым көпшілігі «Frankfurter Allgemeine Zeitung», «Die Welt», «Die Zeit» секілді ұлттық басылымдарда жарық көреді.

Ұлттық газеттерде негізінен Қазақстанның соңғы 20 жыл ішінде өте жоғары деңгейге жеткендігі басым айтылады. Соның ішінде Қазақ елінің экономикалық салада өте жақсы нәтижелерге қол жеткізуі, Қазақстанның Ішкі жалпы өнімінің жоғары көрсеткіші туралы мәліметтер жиі беріледі. Германия және Еуропа Қазақстанның қарусыздану жайлы қадамын өте жоғары бағалайды [5].

Неміс баспасөзінде жиі жарияланатын тақырып Қазақстанның көрші елдермен тату-тәтті өмір сүруі де еуропалықтарды бей-жай қалдырмайды. Өйткені, Қазақстанда көптеген ұлт пен ұлыс өкілдері, әртүрлі діни конфессиялар мен бірлестіктер бір үйдің баласындай татулықта өмір сүріп келеді. Ал, құқықтық мемлекет тұрғысынан Қазақстан қалыптасу кезеңін бастан кешіріп отыр. Бұдан былай құқықтық мемлекет құру үшін бірталай жұмыстар атқару қажет [6]. Сол секілді шалғай ауылдардағы халық пен қала тұрғындарының арасындағы тұрмыстық айырмашылық та біраз ойлануды қажет етеді. Ауыл тұрғындарының өмір сүру деңгейі қала тұрғындарымен салыстырғанда анағұрлым төмен. Осы айырмашылықты теңестіру бағытында да істелер шаруа да қыруар[7].

Осылайша, бүгінгі табыстар мен келешекке жоспарланған бірлескен жобалар және түрлі салалар бойынша екі жақты қарым-қатынастың тереңдеуі екі ел халықтарының ықпалдасуы жолында таңдалған бағыттардың дұрыстығын көрсетіп беріп отыр.

References:

астам және Қазақстанда тұрып қалған 200-230 мыңдай неміс ұлтының өкілдері біріктіреді [2].

Біздің халықтарымыздың қарым-қатынасының нығаюына 2009 жылы Германияда Қазақстан жылының табысты өтуі оң әсер етті. Бұл Қазақстанның Еуропа елдерінде ұйымдастырылған алғашқы ауқымды жобасы болатын. Ал 2010 жылы біздің ел Германияның Қазақстандағы жылын өткізді. 2009 жылы Германияда қазақстандық студенттер санының өсуіне байланысты «Болашақ» халықаралық оқу бағдарламасы орталығының өкілдігі ашылды. 2010 жылдың қазанында Гумбольд атындағы Берлин университетінде «Қазақстан және қазақ тілі» лектораты ашылса, бұл да алыс шет елдердегі Қазақстанның алғашқы жобасы еді.

Қазақстан мен Германия өзара байланыстарын одан әрі нығайтауға, тиімді қарым-қатынастардың жаңа бағыттарын іздеуге және проблемалық мәселелерді шешуге ұмтылыс танытады. Берлин бұрынғысынша Қазақстандағы демократияландыру үдерістеріне, Астананың аймақтағы және халықаралық деңгейдегі ұсыныстары мен бастамаларына үлкен қызығушылық білдіріп келеді. Өз кезегінде Қазақстанға да саяси және экономикалық уағдаластықтар негізінде пайдаға шығатын маңызды жақтары да жеткілікті [3].

Екіжақты қарым қатынастардағы байланыстардың ақпараттық реттелуіне тоқталатын болсақ, Қазақстан территориясында жарық көретін «Deutsche Allgemeine Zeitung» ұлттық республикалық газетінің маңызы зор. Аталмыш газет 1966 құрылған және неміс ұлтының Қазақстан жеріндегі жалғыз басылымы болып табылады.

«Deutsche Allgemeine Zeitung» ұлттық республикалық газетінің әрбір санында Қазақстан территориясы мен басқа мемлекеттерде өмір сүретін неміс халқының қоғамдық өмірі мен мәдениеті жөнінде саяси, аналитикалық және экономикалық сараптамалар, танымдық және публицистикалық мақалалар, ақпараттық хабарлар жарияланады. Сонымен қатар, басылым беттерінде тарихи отандағы тұрғылықты немістер, оларға білім мен тәрбие беру жөнінде көкейкесті мәселелер де қарастырылады. Қарым-қатынастың тереңдей түсуіне Қазақстан Республикасында тату-тәтті тұрып жатқан 130-дан астам ұлттың ұлтаралық келісімдері де ерекше орын алады.

Германиялық кәсіби өңдеуші-редакторлар мен журналистер де сол газеттің мазмұнының жақсаруы мен беделінің биіктей түсуіне, бұдан тыс таралымының артуына Отандық әріптестермен теңдей қызмет етеді. Яғни бұл

of personnel potential for high-tech and knowledge-intensive industries of the future. The Message of the Head noted the special role of education and training, the basic directions of realization of tasks [3].

Major trends of informatization of education - improving the quality of education and level of thinking members of society. Exchange of information in the field of education is carried out through electronic means of communication, like the Internet, e-mail, teleconference, video-conference. According to researchers, in the coming years will be very popular use of information and telecommunication systems. The most important role in this process will be owned by:

- ensuring independent forms of learning - introducing distance learning technologies;
- improve the information culture and connection to communication channels with high bandwidth;
- Integration of telecommunication networks conducted in the global information space.

Currently training in the effective use of information technology is being promoted in all institutions of higher learning [4]. The main responsibility of higher education - in the first place, the preparation of competitive specialists, relevant requirements of modern, high quality mastered information technology, foreign languages. The field of education improves human potential. In turn, the high potential of the human will have a beneficial impact on the development of science and industry. The use of information and communication technologies increases the competitiveness of the national education system and its integration into the world educational space.

Culture, education, literacy - the priceless wealth of any nation. Increased spiritual and cultural level of the people, the education of comprehensively educated younger generation the duty of every teacher. The transformations in social relations and the economic and political field put forward the need to improve the system of education of the younger generation of independent state. This task imposes a special responsibility pedagogical potential of the country, requires a continuous search for ways to achieve the objectives, the improvement of professional skills, etc. Continuous development, updating, improvement of education - The requirement of modern realities of life.

Literature:

1. The Bologna Process: Midway. Ed. IN AND. Baydenko.M, 2006. 400 p.
2. Efficiency introduction of information technologies in educational process // Adisker zharshysy. 2006, number 5.
3. Address by the President of the Republic of Kazakhstan NA Nazarbayev to people of Kazakhstan dated February 28, 2007. "New Kazakhstan in the new world," Message from the President of the Republic of Kazakhstan NA Nazarbayev to people of Kazakhstan dated February 27, 2012. «Socio-economic modernization - main direction of development of Kazakhstan» // Egemen Kazakhstan.
4. A.Orazymbetova. The future of the educational system of information technology // Akikat. 2008., № 11, С. 23-26.

PUBLIC ADMINISTRATION**Modern control technology**

Бубеева Меруерт Даулетовна

*Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті,
Қазақстан Республикасы; Алматы қ.*
e-mail: meruyertdaulet@gmail.com

HEMİC БАСПАСӨZİNДЕГІ ҚАЗАҚСТАН ТАҚЫРЫБЫНЫҢ КӨРІНІСІ

Қазақстан мен Германия арасындағы ұзақ мерзімді ынтымақтастықтың негізі Президент Нұрсұлтан Назарбаевтың 1992 жылғы қыркүйекте ГФР-ға жасаған алғашқы сапары барысында қаланды. Осы сапар кезінде өзара қарым-қатынастардың негіздері туралы бірлескен мәлімдемеге қол қойылған еді. Сол жылдардан бастап екі мемлекет арасындағы саяси және экономикалық байланыстардың дамыту тұрақты сипат алды [1].

Германия Федеративтік Республикасын Қазақстан Республикасының достық пен сенімге негізделген саяси, экономикалық және мәдени-гуманитарлық байланысы қалыптасқан Еуропадағы негізгі серіктесі ретінде қарастырамыз. Осы орайда тараптар халықаралық саясаттың жаһандық мәселелерін шешу жөніндегі көпжақты ынтымақтастықты жандандыру қажеттігіне баса назар аударуда. Екіжақты қатынастар түрлі деңгейдегі байланыстардың жоғары қарқынымен ерекшеленеді, олар достық пен өзара сенімге негізделген. Халықаралық саясат мәселелерінің басым көпшілігі бойынша ұстанымдарда Қазақстан Республикасы мен Германия Федеративтік Республикасы арасында түсініспеушілік немесе алшақтық жоқ. Еуропа мемлекеттері ішінде Германия Федеративтік Республикасымен Қазақстан арасындағы ынтымақтастыққа өзіндік ерекшеліктер тән.

Қазақстан елі тәуелсіздіктің алғашқы сәтінен бастап Германиямен тығыз байланысты қалыптастырғаны белгілі. Қазақстан мен Германияны тек саяси және экономикалық мүдделер ғана емес, сонымен бірге мәдени-ізгілікті байланыстар да, оның ішінде Қазақстаннан ата-жұртына оралған 900 мыңнан

політичної свідомості і формування демократичної свідомості громадян та інтегрального організму демократії в цілому.

Література:

1. Алексанян В., Стан політичної свідомості у сучасній Україні/Алексанян В. –Режим доступу:
http://www.kymu.edu.ua/vmv/confs/2011_11_23/alexanyan.pdf
2. Воропаєва В. Г. Метаморфози сучасної політичної свідомості в умовах політичної кризи: соціально-філософський контекст / В. Г. Воропаєва // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2014. - Вип. 57. - С. 175-191. - Режим доступу:
http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpqgvzdia_2014_57_18.
3. Дем'яненко В. М. Політична свідомість українського суспільства в умовах демократичної трансформації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук: спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / В. М. Дем'яненко. – К., 2003. – 36 с.

Докторант PhD Аманжолова Д.А.
КазНПУ имени Абая, Казахстан

СОЦИАЛЬНЫЕ ФУНКЦИИ МЕЧЕТЕЙ В КАЗАХСКОЙ СТЕПИ II ПОЛОВИНЫ XIX В.

Определенное влияние на жизнь казахского общества оказывали идеи, проникавшие из Поволжья, Закавказья, Крыма. События в казахском кочевом ауле начала XX в. как бы в миниатюре повторяют то, что происходило в среде российских мусульман. На базе реформаторства, просветительства и либеральных идей сформировались основные направления общественно-религиозной жизни. Это выразилось в развитии благотворительности, появлении новометодных мектебе. Именно мечеть становилась центром общественной жизни казахского кочевого общества в XIX в.

Одна из форм социальной функции мечети стало распространение просвещения в Степи, средневековых сочинений по логике, философии, истории, которое дает основание говорить о возможности их вхождения в книжные собрания мечетей [1, С.200]. Исходя из той значимости и ценности, которую Коран придавал книге и, в целом, документу, логично утверждать, что при всех мечетях региона имелись определенные книжные собрания, необходимые для ведения служб. Таким образом, в фонде библиотек мечетей могли находиться шежере (родословные), религиозные труды, литературно-дидактические произведения, сочинения по логике, философии, истории, медицине, догматике и мусульманскому праву. Все они были написаны на арабском языке и на тюрки – общетюркском письменно литературном языке, функционировавшем на основе арабской график. Документы, входившие в состав фонда библиотек мечетей, вплоть до конца XVIII в. имели рукописную форму. Это объясняется отсутствием в России типографий с арабским шрифтом, первая из которых открылась в Казани только в 1801 г. В 1800 г. в России было разрешено печатать без ограничений мусульманскую религиозную литературу, чем и занялась специально открытая для этого в 1802 г. типография при Казанском университете. В 1806 г. она издала ряд книг по исламу общим тиражом свыше 40 тыс., в том числе 3500 экземпляров Корана. Значительная их

часть при содействии служителей Оренбургского Магометанского духовного собрания распространилась среди казахов. Кроме того, книги ввозились татарскими купцами, паломниками из Турции, Бухары, других стран Востока. Еще одним способом создания рукописных книг была их переписка мусульманскими священнослужителями и учениками-шакирдами. Священнослужители же выполняли и функции книгохранителей.

Мектебы и медресе, создаваемые при мечетях, организационно принадлежали последним, входя в их состав. Обучение в них, как уже отмечалось, носило книжный характер, а потому можно с достаточной степенью уверенности предполагать наличие в них библиотек, необходимых для осуществления учебного процесса. Следовательно можно утверждать, что фонд библиотек мечетей использовался для организации процесса обучения шакирдов. Овладев арабским буквосложением, ученики мектебе на второй или третий год обучения приступали к чтению религиозно-дидактических произведений на языке тюрки. Изучение данных книг играло важную роль в религиозно-нравственном воспитании учащихся. В форме диалогов, анекдотов, красочно и живо описанных сцен они исподволь внушали читателю идеи и доктрины ислама. «В то же время от знакомства с лучшими образцами мусульманской назидательной литературы, - отмечает М.Н. Фархшатов, - школьники выносили и некоторые сведения по истории, географии, этике, эстетике, что способствовало умственному развитию детей» [2, С.67]. Одним из примеров наличия библиотеки явилось медресе при урочище Кок-Бекты (приток р. М.Хобда), открытое в 1879 г. решением волостного схода Тузтюбинской волости. Руководителем медресе стал хазрет Жумагул Мусин.

По данным региональной администрации библиотека медресе насчитывала до 200 экземпляров восточных рукописей. [3, Л.23]. Фонды библиотек многих медресе позволяли шакирдам знакомиться с классической литературой Востока, математикой, астрономией, медициной, риторикой, поэзией, историей, географией, что обеспечивало достаточно высокий уровень подготовки. О ценности фонда, например, библиотеки Стерлибашевского медресе говорит тот факт, что известный востоковед, академик Петербургской Академии наук В.В. Бартольд знал о фондах этой библиотеки и писал: «Стерлибаш – один из самых главных центров мусульманской науки в Европейской России. Медресе располагает значительным количеством учебных пособий, кроме библиотеки – дараханэ, есть отдельная библиотека (китапханэ)

суспільство від соціального вибуху в умовах тривалої економічної кризи [3, С.36].

Українське суспільство у ХХІ столітті є вельми поляризованим. Воно не має внутрішньої єдності. Суспільну свідомість українського народу можна характеризувати як хаотичну, складну і слабо структуровану, в якій перемішані різні ідеї, міфи і стереотипи мислення, що є як «реальним відображенням буття людей», так і «помилковими судженнями про рушійні сили сучасного суспільного розвитку». В умовах незалежного розвитку до цього додалася низка “векторів розділення” української спільноти за різними ознаками: соціальними, політичними, ідеологічними тощо. Відсутній консенсус відносно фундаментальних цінностей, ідеалів і цілей суспільства. Це породжує високу конфліктність та соціальну напруженість, які зумовлюють політичну нестабільність в суспільстві. А сучасній політичній свідомості України до того ж притаманний низький ступінь довіри населення до державних інститутів влади, ігнорування законних способів розв’язання конфліктів, переважання емоційних регуляторів у політичній діяльності. [2]

Висока проблематичність формування гомогенної політичної свідомості в країні, все ж таки, не означає повної відсутності такого процесу. Процес гомогенізації політичних поглядів, уявлень і орієнтацій українських громадян, у першу чергу, відображається в поступовому, хоча, поки й умовному, оформленні громадянського типу свідомості та, все ж таки, не можна сказати, що найближчим часом повне формування масової громадянської політичної свідомості в Україні буде здійснено. Це пояснюється, по-перше, тим, що її носії досі залишаються нечисленними. По-друге, досі велика кількість чинників перешкоджають становленню громадянської свідомості українського суспільства. Сила цих факторів, що заважають формуванню громадянської свідомості в українському суспільстві не може означати марності спроб з його генерування [1].

Сучасна політична свідомість українського суспільства в значній мірі активізована тривогою за кризовий стан економіки і соціальної сфери, загостренням економічних проблем, падінням моралі, зростанням злочинності, нездійсненими очікуваннями, тривогою за долю демократії та власної незалежної державності. Успішне вирішення Україною зовнішньо- і внутрішньополітичних та економічних проблем, забезпечення умов для зростання добробуту населення створять основу для подолання суперечностей

Суховецький О. В.

Хмельницький національний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Актуальність проблеми формування політичної свідомості українського суспільства визначається сьгоднішніми особливостями суспільно-політичного життя, які включають в себе необхідність розбудови правової держави, утвердження демократичних ідеалів та цінностей, обґрунтування і розвитку національної ідеї. Саме політична свідомість багато в чому пояснює виток, характер та особливості певної політичної системи, поведінку суспільних груп, динаміку та спрямованість політичних процесів.

В Україні можна говорити лише про початок процесу формування політичної свідомості. Ця проблема, перш за все, полягає у формуванні демократичних цінностей, певних соціальних установок, моделей дій, тобто тих навичок, що необхідні для повноцінного аналізу політичної ситуації та прийняття зважених політичних рішень, коли це необхідно. Наразі, ситуація потребує підвищення рівня активістської політичної культури та її ролі в суспільстві, аби зменшити рівень маніпулювання українським електоратом, який наразі керується виключно міфами та стереотипами.

Політична свідомість сучасного українського суспільства є досить складним і суперечливим явищем. Її якісні характеристики здебільшого визначаються менталітетом та попереднім політичним досвідом українського народу. Окрім тяжкої спадщини радянських часів – конфронтаційність масової свідомості, етатизм, інерція провінційності, периферійності українства, відчуття власного безсилля перед могутньою державою, вони відображають ще й негативні моменти її давньої історії – роздробленість регіонів, козацько-гайдамацька вольність, яка часто переходить в анархізм, тотальна неповага до закону і влади, хуторянська психологія “моя хата з краю”. Водночас, стійкі демократичні потенції українців, терпеливість, вміння пристосовуватися до змін створюють сприятливі умови для проведення реформ та страхують

из печатных и рукописных сочинений. Самое старое из рукописей, вывезенных из Бухары, относится к XIII веку» [4, С.97]. Осенью 1826 г. в с.Стерлибашево находился казахский хан Ширгазы Айчуваков, который получил духовное наставление у имама Нигматуллы Биктимирова [5, Л.1-2]. С середины XIX в. в эти районы начинают приезжать и казахские муллы для изучения «магометанского закона» и приготовления к экзаменам в Духовное собрание на звание указного муллы. Об этом свидетельствуют архивные документы. Так, в 1855 г. казах Внутренней Орды Араслангалий Суюнбаев получил разрешение от оренбургских властей «на проезд и жительство в с.Стерлибашево Стерлитамакского уезда для учебы на указного муллу». [6, Л.5].

Возникновение в 1801 г. книгопечатания на языке тюрки в Казани привело к появлению в фонде мусульманских библиотек печатных книг. За период с 1801 по 1825 гг. в типографии было издано 93 книги общим тиражом примерно 280 000 экз. [7, С.134]. Из них собственно религиозными изданиями были только «Коран» и «Гафтияк». Большая часть издаваемых книг приходилась на светские произведения. Книги из Казанской типографии шли как в личные книжные собрания, так и в библиотеки мусульманских учебных заведений Поволжья и Урала и Казахской Степи. Факт появления светской литературы у мусульман давало возможность познакомиться с их духовной жизнью и мировоззрением и свидетельствовало о пробуждении национального самосознания. Интересный факт, что в этот периода стало издание исторической литературы, в частности работы казахского поэта и философа Ш.Кудайбердиева «Родословная правителей тюрков, киргиз-кайсаков» Оренбург 1911г., труда татарского исследователя Дж. Валиди труд «История тюрков и татар» Казань, 1912г.

Важным аспектом социальной работы в мечетях стал факт и ведения метрических книг муллами. В 1850 г. муфтий Абдулвахит Сулейманов по просьбе кази Внутренней Орды Д.Хамматова обращался в Оренбургскую пограничную комиссию с вопросом о том «удобным ли будет разослать из Оренбургского магометанского духовного собрания метрические книги для устройства порядка между ними всем муллам, находящимся во Внутренней Орде». Такую меру Пограничная Комиссия признала неудобной, так как это могло послужить «поводом ко многим недоразумениям и ложным толкам в необразованном киргизском народе с предубеждением и недоверчивостью встречающем всякое нововведение». [8, С.7].

Казахское население Степи не было в стороне от общемуусульманского движения Российской империи, которое началось в конце XIXв. Отражением взаимосвязанности мусульман с общественно-политическим движением российских мусульман явилось создание культурно-просветительских обществ. В этом контексте важное значение имели мусульманские благотворительные общества, которые почти одновременно были открыты в Казани, Оренбурге, Троицке, Уфе. Ёмкое и содержательное определение понятия «благотворительность», на мой взгляд, находится в Энциклопедическом словаре Ф.А.Брокгауза и И.А.Ефрона: «Благотворительность выражается в материальной помощи нуждающимся, лечении бедных больных, воспитании сирот и бесприютных детей и призрении дряхлых, увечных и неспособных к труду» [9, С.78]. Под термином «благотворительные общества» мной подразумеваются негосударственные институты созданные по инициативе представителей различных слоёв общества, эти общества функционируют за счёт членских взносов, частных пожертвований, процентов с ценных бумаг и т.д. В то время как благотворительные заведения (приюты, сиротские дома, богадельни), содержались как за счет государственной казны, так и различных пожертвований.

Основной миссией своей мусульманские благотворительные общества видели в открытии новых медресе и мектебов, издание книг, оказание нуждающимся мусульманам материальной помощи для получения образования. Только в Оренбургской губернии в течение 1906-1907гг. было зафиксировано 8 мусульманских благотворительных обществ. Наиболее крупным и значимым среди них было «Мусульманское общество в Оренбурге», учредителями, которых были татарские предприниматели: З.Байбурин, Б.Баязитов, К. Мухамедрахимов и другие. Председателем «Мусульманского благотворительного общества» в Уфе был известный казахский деятель С.Джантюрин. [10, С.56-80]. Кроме этого, «Мусульманскими обществами» предполагалась организация лектория по истории тюркских народов, открытие бесплатных библиотек [11, Л.5об]. Библиотеки функционировали в Оренбурге и Троицке. Особой популярностью у мусульманского населения пользовалась библиотека «Няжат» в Троицке, заведовал которой известный купец Латыф Шарипович Яушев..

29 января 1908 г. в Тургайском областном правлении было зарегистрировано Мусульманское просветительно-благотворительное

6. Гришкевич, А. Белорусско-германские проекты породненных городов направлены на активизацию торгово-экономического сотрудничества – Батура / А. Гришкевич // [Электронный ресурс]. – 2014. – URL: <http://www.belta.by/politics/view/belorusko-germanskie-proekty-porodnennyh-gorodov-napravleny-na-aktivizatsiju-torgovo-ekonomicheskogo-so-41441-2014>
7. Гришкевич, А. В сотрудничестве между Беларусью и Германией важную роль играют кредитно-инвестиционные связи / А. Гришкевич // [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: <http://www.belta.by/economics/view/v-sotrudnichestve-mezhdu-belarusju-i-germaniej-vazhnuju-rol-igrajut-kreditno-investitsionnye-svjazi-198931-2016/>

ограничивающие себя только гуманитарными программами: Гродно и Минден, Светлогорск и Хельмштедт, Лунинец и Шенефельд, Речица и Букстехуде. Вот почему представляется очень важным вывод встречи в Несвиже о том, что «необходимо искать новые пути расширения побратимского сотрудничества. Городам-побратимам под силу взаимовыгодные проекты по разрешению многих общих проблем. К примеру, окружающей среды, ресурсосбережения, обмену ноу-хау, в области технологий и коммуникаций» [7]. Тогда и в будущем побратимство будет оставаться стимулирующей составляющей отношений между Беларусью и Германией.

Литература

1. Двусторонние отношения [Электронный ресурс]. – 2016. – URL: http://germany.mfa.gov.by/ru/bilateral_relations/
2. Гришкевич, А. Побратимские связи становятся все более актуальной формой укрепления мира и толерантности в Европе – Гиро / А. Гришкевич // [Электронный ресурс]. – 2014. – URL: <http://www.belta.by/politics/view/pobratimskie-svjazi-stanovjatsja-vse-bole-aktualnoj-formoj-ukrepleniya-mira-i-tolerantnosti-v-evrope-gi-41410-2014>
3. Белорусско-германские межрегиональные проекты в коммунальной и экологической сферах очень перспективны [Электронный ресурс]. – URL: <http://www.belta.by/opinions/view/belorusko-germanskie-mezhregionalnye-proekty-v-kommunalnoj-i-ekologicheskoy-sferah-ochen-perspektivny-2647>
4. Русакович, А. Общественно-культурные связи Беларуси и Германии в 90 гг. / А. Русакович // [Электронный ресурс]. – 1999. – URL: <http://www.belta.by/opinions/view/belorusko-germanskie-mezhregionalnye-proekty-v-kommunalnoj-i-ekologicheskoy-sferah-ochen-perspektivny-2647>
5. Гришкевич, А. Группу дружбы с Беларусью планируется создать в германском бундестаге нового состава в ближайшее время / А. Гришкевич // [Электронный ресурс]. – 2014. – URL: <http://www.belta.by/politics/view/gruppu-druzhby-s-belarusju-planiruetsja-sozdat-v-germanskom-bundestage-novogo-sostava-v-blizhajshee-vre-41317-2014>

общество, деятельность которого распространялась в Актюбинске и Актюбинском уезде. Инициаторами создания его выступили жители Татарской слободки г. Актюбинска, а именно Абдулкадыр Абдулбадыкович Морозов, Сабит Гайнетдинович Алюков, Муса Гумерович Давлетказиев, Фаткулла Фатакович Забиров, Залялетдин Шарафутдинович Шарафутдинов. Председателем общества стал Вали Усманов, уроженец Казанской губернии, а казначеем Гимран Сагадыев [12, Л.1,16.]. Членами общества могли быть как мусульмане Тургайской области, так и соседних областей и губерний, при этом ежегодный взнос составлял 10 рублей. Основная цель общества – благотворительная деятельность по распространению образования и оказание материальной помощи нуждающимся шакирдам Актюбинского уезда [12, Л.54.]. Губернатор Тургайской области разрешил обществу издание печатных трудов, иметь свое помещение, бесплатную библиотеку и кабинет для чтения. Мусульманское население Иргиза в 1910 г. ходатайствовали об учреждении Мусульманского общества «Ислам». Учредителями общества выступили А.Морозов, З.Ибрагимов, М.Каримов, М-Г.Салимов, Ф.Тухватуллин, Нигметулла Габасов, Ахметша Суюндыков, Абдула Адигамов и многие другие, проживающие более 35 лет в Иргизе [13, Л.332.]. В ноябре 1912 г. они вновь выступили с инициативой открытия Мусульманского общества [17, Л.529.].

В начале XXв. в Иргизе и Тургае функционировало общество татар, а в Гурьеве татаро-киргизское общество взаимопомощи. Цель, которых распространение образования среди татарского и казахского населения посредством открытия мектебе и медресе, библиотек. [16, Л.74.]. Свидетельством деятельности этих благотворительных обществ явились прошения об открытии новометодных медресе и мектебов в Актюбинске, Кустанае, Иргизе. Часть мектебов в Тургайской области существовала за счет татар. В Кустанае мектебы располагались в домах татарских купцов Г.Бекмухаметова, М.Яушева, муллы С.Забирова; в Актюбинске – у муллы Абдулгазиза Абдулбакиева; в Иргизе - в доме татарского купца Н.Габбасова [17, Л.1-3.].

Определенную благотворительную деятельность выполняли и шакирды новометодных медресе, которые видели свою задачу в распространении образования среди своих соплеменников путем организации школьных курсов в летний период. Чиновники полицейских отделений отмечали, что в течение несколько лет на летнее время в казахскую степь выезжают шакирды,

мударисы татарских медресе, где открываются «летучие юрты-школы для местного населения, ... обучение которых не в интересах русской государственности». Начальник Туркестанского районного охранного отделения писал в своем донесении от 25 января 1913г, что влияние шакирдов медресе «Галия», приехавших в количестве 40 человек в Сыр-Дарьинскую область, было настолько велико, что часть казахских детей отправились « на зимнее время в Уфу, медресе «Галия», откуда вернулись распропогандированными». [15,Л.33 -33об.].

Идеи развития народной литературы, языка и истории казахов получили особенно большой отклик у казахских шакирдов. О необходимости учиться и своем желании проходить обучение на казахском языке выразили в « Открытом письме» шакирды медресе «Галия», опубликовавшие в татарской газете «Вакт» в 1916г.. Шакирды медресе «Галия» с целью развития казахского литературного языка начали издавать в 1915г. рукописный еженедельный журнал «Садак», редактором которого был Б.Майлин, а впоследствии Ж.Тлепбергенов. Определенное влияние на издание этого журнала оказал татарский писатель Г.Ибрагимов, работавший в медресе «Галия» учителем татарского языка и литературы. Г.Ибрагимов хорошо изучил жизнь традиционного казахского общества, что отразилось в его романе «Дочь степей [16,С.56].

Шакирды медресе «Хусаиния» основали « Общество» изучения казахского языка, целью которого стало изучение памятников казахской народной словесности, составление учебников для мектебе и медресе на казахском языке, содействие издателям будущих газет. [17,Л.3об.]. Мусульманское духовенство возглавило движение по созданию периодической печати. Пример показывали Риза Фахретдин (газета «*Вакыт*», журнал «*Шура*», 1906), Гатаулла Баязитов (газета «Нур», 1905), Зыя Камали, Мухамад-Сафа Баязитов (возобновление «*Магълумате Махкэмаи шэргыяи Оренбургыя*», 1916–1917), Мутыгулла Гатауллин (журнал «*Дианат*», 1926–1928) и др. [17,С.56]. Таким образом, с момента построения мечети обучением начали заниматься муллы и муэдзины. Данное образование получалось бесплатно и напрямую зависело от добросовестности общинников. Процент грамотности среди мусульманского населения в XIX в. был значительно выше, чем в русском обществе.

сентябре 1996 г. такая же встреча состоялась в г.Фридрихсхафен (Германия)» [4]. В седьмой раз представители белорусских и немецких городов-побратимов встретились в Могилеве в 2010 году, в восьмой – после четырехлетнего перерыва – в апреле 2014 года во Франкфурте-на-Одере, сфокусировав свое внимание на таких вопросах, как «развитие двусторонних региональных связей, продвижение белорусской продукции на германский рынок, установление новых партнерских связей и определение перспектив развития торгово-экономического и гуманитарного сотрудничества между Беларусью и Германией» [5]. В числе рассмотренных тогда на уровне городов двух стран были и такие темы, как содействие развитию экономики и привлечение инвестиций, повышение энергоэффективности жилищного строительства, новые совместные проекты в сфере коммунального хозяйства, роль молодежи в побратимском движении, а также программа поддержки Беларуси Федерального министерства экономического сотрудничества и развития Германии. Тогда же стороны сошлись во мнении, что система породненных городов, привносящая в народную дипломатию усиление гуманитарных связей, является дополнительным шансом и для экономической сферы, так как «создание совместных экономических зон, технопарков, инновационных проектов, региональных центров малого предпринимательства способно стать для белорусских и немецких партнеров платформой для формирования взаимовыгодных производственных связей, развития торговли, трансграничного сотрудничества» [6].

В июне 2016 года в белорусском Несвиже под девизом “Белорусско-немецкое партнерство городов – мосты в будущее” прошла девятая встреча городов-побратимов двух стран, участие в которой приняли представители почти 30 городов и общин. Они в еще большей мере уделили внимание тому, чтобы в побратимском движении, наряду с зарекомендовавшими себя культурными, образовательными, молодежными обмены, гуманитарным сотрудничеством, поступательно усиливалось значение экономической составляющей, чтобы благодаря имеющимся контактам на уровне городов и регионов Беларуси и Германии открывались новые возможности для выхода белорусской продукции на внешние рынки, для привлечения иностранных инвестиций и технологий в белорусскую экономику. Примеры такого взаимодействия уже есть. Это – Брест и Равенсбург, Брест и Вайнгартен, Молодечно и Эссlingen. Хотя есть и отдельные партнерские пары,

Залесский Борис Леонидович
Белорусский государственный университет

БЕЛАРУСЬ – ГЕРМАНИЯ: ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ГОРОДОВ-ПОБРАТИМОВ

Одним из важнейших компонентов наблюдаемой сегодня активизации белорусско-германского торгово-экономического и инвестиционно-инновационного сотрудничества следует назвать организацию и проведение регулярных встреч городов-побратимов двух стран. Объясняется это тем, что взаимодействие на местном уровне уже в течение длительного времени является одной из наиболее успешных форм двустороннего сотрудничества Беларуси и Германии, так как побратимское и партнерское белорусско-германское движение отражает стремление и местных властей в частности, и народов двух стран в целом укреплять дружбу и взаимодоверие через долгосрочное и многоплановое международное партнерство.

Сегодня можно уже отметить «наличие 20 пар породненных городов, в том числе Минск – Бонн, Могилев – Айзенах, Витебск – Франкфурт-на-Одере, Витебск – Нинбург, Несвиж – Лайхинген, Полоцк – Фридрихсхафен, Кобрин – Ульцен, Светлогорск – Хельмштедт, Чаусы – Губен» [1]. При этом, по мнению сторон, потенциал дальнейшего развития данной формы сотрудничества далеко не исчерпан. Так, в Германии считают, что «развитие побратимских связей, которые являются особой формой германской внешней политики, служит хорошей основой для укрепления взаимопонимания между народами Беларуси и Германии. <...> Многие двусторонние экономические, образовательные, гуманитарные проекты были реализованы именно благодаря белорусско-германским побратимским связям» [2]. А в Беларуси придерживаются мнения, что «белорусские и германские города-побратимы и партнеры на региональном уровне могут поддержать друг друга в решении коммунальных и экологических проблем, вопросе занятости населения» [3].

Встречи городов-побратимов двух стран имеют уже свою немалую историю. Первое такое мероприятие прошло в Минске еще в 1994 году, «в

Литература:

1. ЦГА РК Ф.44. Оп.1.Д.1737
2. Фархшатов, М.Н. Народное образование в Башкирии в пореформенный период 60 - 90-е гг. XIX в. / М.Н. Фархшатов. – М.: Наука, 1994. – 144 с.
3. ЦГА РК ф.25, оп.1 д.3777
4. Бартольд, В.В. Двенадцать лекций по истории турецких народов Средней Азии / В.В. Бартольд // Сочинения: в 9 т. – М., 1968. - Т.5. – С. 17-192.
5. ЦГА РК. Ф.6. Оп.10. Д.4369. Л.1–2.
6. ЦГА РК. Ф.6. Оп.10. Д.4369. Л.5.
7. Каримуллин, А.Г. У истоков татарской книги: (от начала возникновения до 60-х годов XIX века) / А.Г. Каримуллин. – Казань: Татар. кн. изд-во, 1971. – 223 с.
8. Султангалиева Г.С., Алитурлиева А.К. Оренбургское магометанское духовное собрание и оренбургская власть. Вторая половина XVIII – первая половина XIX вв. // Вестник Карагандинского университета. – 2006. – № 2 42). – С. 5-10.
9. Брокгауз Ф.А., Ефрон И.А. Энциклопедический словарь. Философия и литература. Мифология и религия. Язык и культура. – М.: Изд.-во Эксмо, 2003. – С.78.
10. Ямаева Л.А. Либеральное движение среди мусульман Башкирии в 1905-1914гг.// Страницы истории Башкортстана XX века. Уфа.1998.
11. ГАОрО Ф.10. Оп.4.Д.10/9.
12. ЦГА РК Ф.25. Оп.1. Д.797 «а».
13. ЦГА РК Ф.25. Оп.1. Д.178.
14. Тургайская газета 18 апреля 1910. №16-17.
15. ГАОрО Ф.21. Оп.2. Д.618.
16. Хасанов М.Х. Писатель, ученый, революционер: Страницы жизни и творчества Г. Ибрагимова. М. Наука, 1987
17. ГАОрО Ф.6. Оп.4. Д.412.

К.и.н. Гаврыш О. В.

*Луганский государственный университет
имени Тараса Шевченко, Украина*

КОЛЫБЕЛЬНЫЕ ПЕСНИ КАК ЧАСТЬ КУЛЬТУРЫ СОВЕТСКОГО ПОСЛЕВОЕННОГО ДЕТСТВА

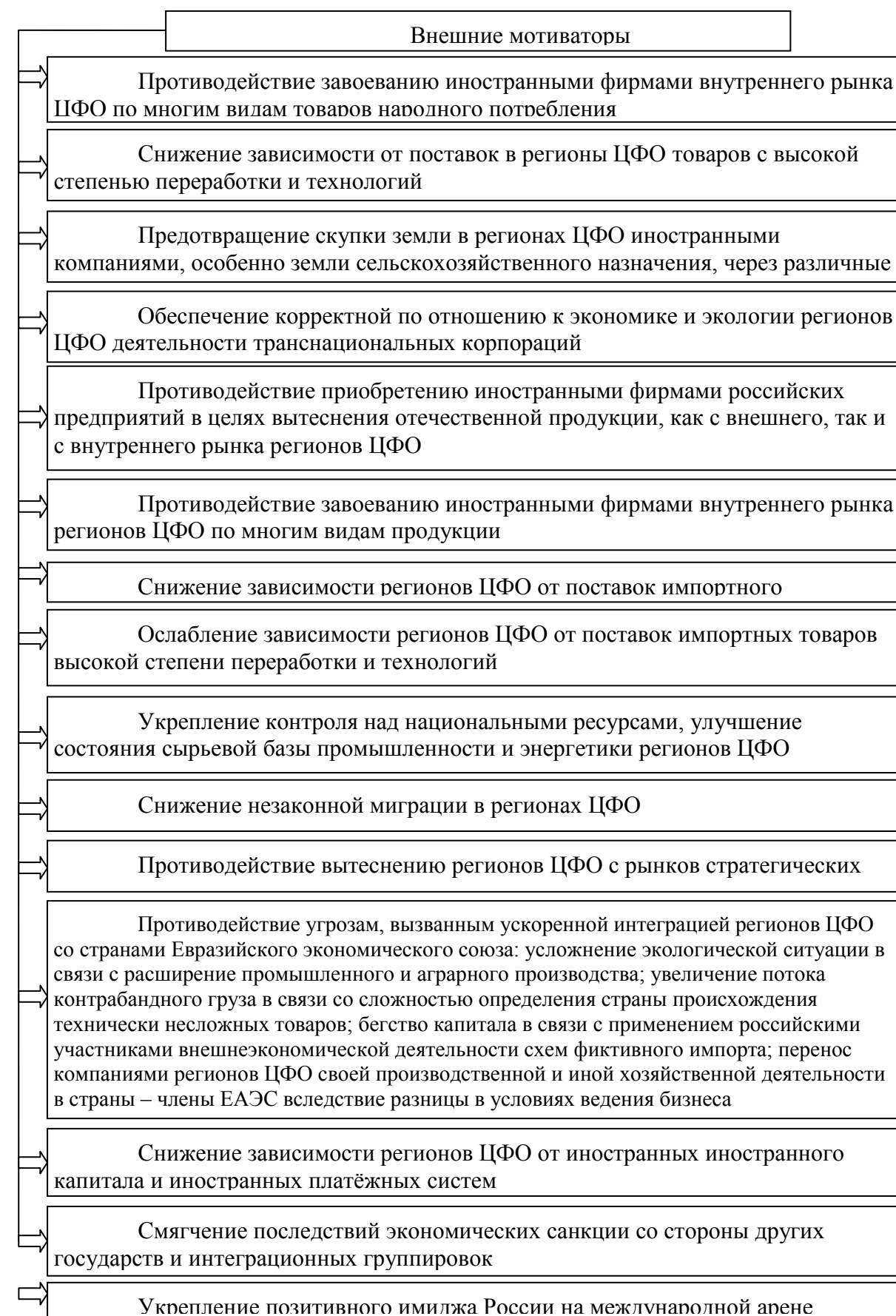
В песенном творчестве нашего народа древнейшим жанром народной словесности были колыбельные песни, которые относят к детскому фольклору. Детские колыбельные – это не только один из основных элементов культуры детства в любой исторический период его существования, но и сокровищница духовных достижений народа, которые нуждаются в тщательной фиксации, составлении и оценке.

Следует отметить, что проблема исследования колыбельного жанра не является новой для отечественной науки. Активно проблематику детского фольклора в целом и колыбельных, в частности, разрабатывают такие современные ученые, как Ф. С. Капица, К. А. Богданов, С. М. Лойтер и др.

Целью данного исследования является анализ жанра колыбельных, как части культуры советского послевоенного детства и освещение их роли в формировании мировоззрения «будущих строителей коммунизма».

Круг произведений, охватываемых понятием детского фольклора, достаточно широк и многообразен – по назначению, тематике, форме и т.д. Традиционно выделяют два направления, по которым происходит пополнение указанной сферы жизнедеятельности ребенка. Считается, что фольклор взрослых приспособляется к детской общности. Кроме того, сами дети придумывают произведения, которые учитывают специфику мировосприятия несовершеннолетнего. Но есть и третье направление – создание взрослыми жанров, специально предназначенных для детей [4, с. 6]. К произведениям такой категории, прежде всего, следует отнести колыбельные песни, которые являются неотъемлемым атрибутом жизни любого ребенка.

Современные исследователи считают, что их можно назвать жанром, который представляет советскую культуру как культуру фольклорных традиций. В. Головин в своих работах отмечал, что сталинская идеологическая культура с удовольствием использовала такие универсальные жанровые модели, как

Рисунок 2 – Внешние мотиваторы расширения внешнеэкономических связей регионов ЦФО со странами ЕАЭС в условиях процесса глобализации

Рисунок 1 – Внутренние мотиваторы расширения внешнеэкономических связей регионов ЦФО со странами Евразийского экономического союза в условиях процесса глобализации

колыбельные песни, так как сила воздействия жанровой формы фольклорного происхождения, которая имеет обязательные магические коннотации очень велика [1, с. 8]. В большинстве таких песен перед ребенком разворачивается перспектива его будущей самостоятельной взрослой жизни, где он создаст собственную семью, будет работать, воспитывать своих детей. То есть, определяется структура социального пространства, в котором будущий гражданин найдет свое место, а также нравственные идеалы взаимоотношений со старшими и младшими товарищами. Так строится система целей и задач жизнедеятельности ребенка. Поэтому указанные произведения в условиях тоталитарной культуры имели яркий пропагандистский контекст.

Особенно это касалось периода 1945 – начала 1950-х гг. Военные времена добавили жанру колыбели патристических черт. До окончания войны складывается что-то вроде жанра «военных колыбельных» – произведения В. И. Лебедева-Кумача «Морская колыбельная» и «В метро», «Ленинградская колыбельная» О. Ф. Берггольц, «Партизанская колыбельная» Л. С. Первомайского и т.д. [1, с. 13]. В третьем номере журнала «Новый мир» за 1950 г. была напечатана «Колыбельная» С. Я. Маршака:

«Оберегают жизнь твою	Они дорогу преградят
И родину и дом	Войне на всей земле,
Твои друзья в любом краю -	Ведет их лучший друг ребят,
Их больше с каждым днем.	А он живет в Кремле!» [1, с. 13-14].

Известной в послевоенные годы становится колыбельная на слова М. Рыльского:

«Как над нашими полками знамя вышито шелками
Сила наша – вешний цвет... Спи, дитя, придет рассвет»
[3, с. 13].

Проблема большого количества беспризорных детей и государственной заботы о них также нашла свое отражение в исследуемом жанре. Например, колыбельная «Усыновление», автором которой является Е. Жилкина:

«Пусть тебе не снится страшный сон,	Там, где стонет от врагов земля,
Пусть покой твой не тревожит он.	Мать была замучена твоя.
В солнечном краю моем	Твой отец героем пал в бою.

У тебя есть снова светлый дом. Спи, родной мой, баюшки-баю»

[3, с. 55].

Итак, главной задачей советских поэтов и композиторов, писавших произведения для детей во второй половине 1940-х гг., было создание массовых песен с опорой на народную традицию, при этом нужно было не забывать об их идеологической роли – служении делу коммунистического воспитания [2, с.57]. Кроме колыбельных песен подобные функции выполняли и другие поэтические формы.

В общем, пристальное внимание государства к фольклору – это довольно редкое явление. Однако, 1945 – начало 1950-х гг. было периодом тотального контроля за всеми сферами жизнедеятельности советского общества, прежде всего, за общественными настроениями. Особое внимание уделялось детям, которые должны были стать идеальными гражданами своего государства. Поэтому неудивительно, что различные фольклорные произведения, которые создавались, как взрослыми, так и внутри детского сообщества, часто имели идеологическую окраску.

Литература:

1. Богданов К. А. Право на сон и условные колыбельные песни в советской культуре (1930 – 1950-е годы) / К. А. Богданов // НЛЮ. – 2007. – № 86. – С. 7-47.
2. Гаврыш О. В. Организация летнего досуга советских ребят в 1945 – начале 1950-х гг. (на материалах Украины) // Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики. – 2013. - № 4. – Ч. 1. – С. 55-58.
3. Дети в огне войны: сборник колыбельных стихов советских писателей в период Великой Отечественной войны 1941 – 1945 гг. / Сост. Ф. Л. Щепотьев. – Донецк: ДГУ, 1999. – 64 с.
4. Капица Ф. С. Русский детский фольклор: учеб. пособ. / Ф. С. Капица, Т. М. Колядич. – М.: Флинта: Наука, 2002. – 320 с.
5. Лойтер С. М. Русский детский фольклор и детская мифология: Исследование и тексты. – Петрозаводск: КГПУ, 2001. – 296 с.

Regional political processes

Феклистов М.В.

ФГБОУ ВО «РАНХиГС», Орловский филиал, аспирант кафедры «Политология и государственная политика», г. Орел, Россия

МОТИВАТОРЫ РАСШИРЕНИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ РЕГИОНОВ ЦФО СО СТРАНАМИ ЕАЭС В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Доминирующей тенденцией международных экономических отношений в современном мире является интеграция. Сегодня для мирового сообщества свойственна активизация экономического взаимодействия стран, формирование крупных интеграционных объединений, целью организации которых является создание самостоятельных центров мировой экономики. Идейную основу ЕАЭС составляют три основополагающие концепции: концепция глобальной регионализации, концепция полицентричного мира, концепция «срединного пространства». Фактически данные теоретические подходы отражают те новые процессы и явления в мировой политике и экономике, которые не укладываются более в классические схемы международной интеграции. На их основе происходит формирование новой интеграционной парадигмы. На наш взгляд, именно концептуальная идея ЕАЭС дает возможность рассматривать современное евразийское пространство как уникальную «исследовательскую площадку».

Процессы интеграции в условиях глобализации затрагивают и Центральный федеральный округ (ЦФО), в состав которого входят 18 регионов Российской Федерации (Белгородская, Брянская, Владимирская, Воронежская, Ивановская, Калужская, Костромская, Курская, Липецкая, Московская, Орловская, Рязанская, Смоленская, Тамбовская, Тверская, Тульская и Ярославская области, г. Москва).

В ходе исследования нами выявлены основные мотиваторы расширения внешнеэкономических связей регионов ЦФО со странами ЕАЭС в условиях процесса глобализации, которые наглядно представлены на рис. 1 и 2.

Література:

1. Байковський П.Б. Вибори до європейського парламенту: правові підстави та політичні особливості//Міжнародні відносини країн Центрально-Східної Європи в умовах бігравітаційних процесів: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конференції (22-23 травня 2014 р.). - Хмельницький: ХНУ, 2014. - С. 14-16.
2. Вибори_до_Європейського_парламенту. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Вибори_до_Європейського_парламенту
3. Довгань В.М. Європарламент. Правовий статус і компетенція в системі органів Європейського Союзу. – К.: КНТ, 2007. – 203 с.

POLITICAL SCIENCE**Modern selective technologies****Пятін В. І.***Хмельницький національний університет***СПЕЦИФІКА ВИБОРІВ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ**

Вибори до Європейського парламенту (ЄП) – це спосіб формування Європейського парламенту для забезпечення представництва в ньому всіх жителів Європи в цілому та національних інтересів країн-членів зокрема [2].

Вибори до Європейського парламенту проводяться кожні 5 років. Європейський парламент є законодавчим органом Європейського союзу (ЄС) і єдиним з семи інститутів Євросоюзу, що обирається громадянами держав – членів Союзу на основі виборчого права через загальне голосування. Разом з Радою Європейського союзу (Представники урядів 27 держав – членів) парламент утворює двопалатну законодавчу гілку влади ЄС, і вважається одним із найвпливовіших законодавчих органів світу [2]. Нині парламент складається з 750 членів і 1 головуючого, які представляють найбільший міжнаціональний демократичний електорат у світі (500 мільйонів виборців). Європарламент активно бере участь у формуванні політики Союзу.

Останні вибори в ЄП відбулись 2014 року. Депутати Європарламенту діляться на партійні фракції, які представляють міжнародні партійні об'єднання. В даний час в парламенті представлено 7 фракцій, а також ряд безпартійних делегатів. У своїх рідних країнах парламентарі є членами близько 160 різних партій, які об'єдналися у фракції на загальноєвропейській політичній арені. Принципи організації та роботи органу викладені в Регламенті Європейського парламенту.

З кожним роком Європарламент отримує все більший обсяг повноважень. Його діяльність відбувається в трьох різних державах. Офіційно він розташований у Страсбурзі, де відбуваються щомісячні пленарні сесії та бюджетна сесія, Генеральний секретаріат знаходиться у Люксембурзі, а офіси

депутатів Парламенту – у Брюсселі (Бельгія), де проводяться додаткові пленарні сесії та зустрічі Парламентських Комісій.

У вересні 1976 року Рада Міністрів прийняла Акт «Про обрання Європейської парламентської асамблеї загальними прямими виборами». Він встановлював, що населення держав – членів Союзу обирає своїх представників до Європейського Парламенту шляхом загальних прямих виборів. Одночасно було встановлено квоту на представництво кожної держави в Європейському Парламенті. Рівень представлення залежить не лише від чисельності населення тієї чи іншої держави, а й від її впливу на вирішення спільних проблем. При цьому невеликі держави отримують значно більше мандатів, ніж повинні були б мати за умови пропорційного представництва. Так, диспропорції можна побачити вже на такому прикладі: у Люксембурзі – в одній із країн з найменшим представництвом у Європарламенті (6 мандатів) – кількість населення на одне депутатське місце становить 71517; а в Німеччині, яка має найбільшу кількість представників (96 мандатів), ця цифра становить 829247. Тобто голос одного громадянина Люксембургу прирівнюється до дванадцяти голосів громадян ФРН. Такий відхід від принципів пропорційності здійснюється для забезпечення національних інтересів народів невеликих країн в умовах політичного та економічного диктату великих держав.

Відповідно до Маастрихтського договору, право голосувати і виставляти свою кандидатуру на виборах до Європарламенту, має бути надано громадянам інших держав-членів, які проживають у відповідній країні. Право обирати та бути обраним діє незалежно від місця проживання громадян на території Союзу. Це означає, що громадянин Франції, який проживає на території Італії та має громадянство ЄС, користується правом обирати та бути обраним у рівній мірі як і громадяни країни його проживання.

Громадянин Євросоюзу може голосувати чи балотуватись кандидатом у депутати до Європарламенту лише в одному місці: державі-члені ЄС, де він проживає, але не має громадянства; або в своїй «рідній» державі-члені ЄС (ст. 4 Директиви 93/109). Особа, яку позбавили виборчих прав у «рідній» державі-члені ЄС, в силу кримінально - чи цивільно-правових санкцій, не має права обиратись чи бути обраною в іншій державі-члені ЄС, яка є її місцем постійного проживання (п. 2 ст. 6 Директиви 93/109) [3, С. 48].

Попри намагання запровадити єдину виборчу систему, на сьогодні цього зробити так і не вдалося. У наш час кожна держава - член ЄС проводить вибори

на основі власного виборчого законодавства. На рівні Союзу визначаються лише загальні принципи проведення виборів. Згідно з рішенням Ради ЄС від 23 вересня 2002 р., для всіх країн-членів рекомендується застосовувати пропорційну виборчу систему, а також дозволяється встановлювати прохідний бар'єр не більше п'яти відсотків.

Загальноєвропейський характер виборів до Європарламенту є доволі умовним – йдеться мова про існування 28 окремих національних виборів. Передвиборчі кампанії здебільшого обертаються навколо національних проблем, національних політичних партій та національних політичних позицій. Головною метою національних політичних партій країн ЄС є перемога на виборах, яка дає можливість сформувати уряд. Такі вибори є першочерговими. Європейські вибори є другорядними, тому на них спостерігається доволі низька явка виборців [1, С. 14]. Пропорційна система обрання депутатів дещо розширює політичний спектр, даючи можливість для появи та розвитку нових політичних сил, яким доволі важко пробитися до національних парламентів.

Останні виборчі кампанії все ж таки відзначаються активізацією дискусій стосовно загальноєвропейських проблем. Вплив, який чинить ЄС на внутрішню політику, змушує основні політичні сили чітко визначатися стосовно питань функціонування ЄС, перспективи його реформування та подальшої федералізації, економічної стратегії, питань розширення, спільної зовнішньої та безпекової політики, екологічної політики тощо. Частково цьому сприяє і активізація політичних партій, які виступають проти ЄС та подальшої інтеграції.

За результатами останніх виборів (відбулися в країнах ЄС з 22 по 25 травня 2014 року) головною новиною стала зростання популярності так званих "евроскептиків", однак, проєвропейські сили в парламенті збережуть більшість. Так, дві найбільші проєвропейські партії, Європейська народна партія та Прогресивний альянс соціалістів і демократів, отримують відповідно 214 та 189 місць у Європарламенті. Явка виборців була трохи більшою, ніж на минулих виборах, і склала близько 43,1 % в середньому по ЄС [2].

Отже, Європейський союз є співдружністю незалежних демократичних держав, які співпрацюють між собою у різних сферах та охоплені спільною грошовою одиницею. Європарламент представляє інтереси всіх громадян Євросоюзу, однак для депутатів і виборців більш важливі національні проблеми і це створює певне розташування сил за результатами виборів.